

Коркушко А.Л.,

*аспірант Київського національного
університету технологій та дизайну*

ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ: КОНЦЕПЦІЯ КНАУФ-ДИЗАЙНУ

Кнауф-дизайн є складовою професійної (професійно-технічної) дизайн-освіти. Він поєднує і промислову, і мистецьку дизайносвіту. У зарубіжній професійній освіті промисловий (індустріальний) дизайн внесено до змісту професійної підготовки закладів технічної і технологічної освіти, а дизайн ландшафтів, інтер'єрів, костюмів, графічний дизайн вивчають у закладах мистецької освіти. В Україні функціонують заклади професійної (професійно-технічної) освіти дизайну і будівництва, дизайну і технологій, дизайну і сервісу. У Кнауф-дизайні ці та інші нові проектні технології поєднуються.

До Кнауф-дизайну сьогодні можна віднести акустику інтер'єрів, їхнє освітлення, кольори, пластику гіпсокартонних листів, гіпсові рельєфи, ліпнину із пастоподібних матеріалів, художнє перфорування спеціальними фрезами на гіпсокартонних конструкціях тощо. Теоретичні положення концепції навчальних видань з Кнауф-дизайну містять визначення сутності поняття «Кнауф-дизайн»; мету, завдання та обґрунтування актуальності навчальної програми і посібника; аналіз стану неперервної дизайн-освіти в Україні; досвід проектно-творчої діяльності колективів навчально-практичних будівельних центрів Кнауф; перспективу розвитку художнього гіпсокартону як нового напрямку у використанні гіпсоматеріалів Кнауф.

Кнауф-дизайн – проектна технологія фахової підготовки монтажників гіпсокартонних конструкцій, опоряджувальників будівельних та інших фахівців інтегрованих і укрупнених професій будівельної галузі, спрямована на художнє формотворення і декорування виробів інтер'єрного призначення з гіпсоматеріалів Кнауф. Кнауф-дизайном (художнім проектуванням з гіпсоматеріалів Кнауф) започатковується новий напрям у роботі з гіпсокартоном, гіпсоволокном, сухими будівельними сумішами, пастоподібними матеріалами, ґрунтувальними сумішами. Його називають художній гіпс. Назва «художній гіпс» аналогічна до уже відомих способів обробки матеріалів: художнього дерева, художнього металу, художнього текстилю тощо. Художній гіпс як напрям художньої обробки гіпсоматеріалів є сукупністю таких художніх технік: ажур на гіпсокартоні, силуетне фігуротворення, накладання декоративних елементів на гіпсокартонну основу, площинний декор у техніці барельєфів

із пастоподібних матеріалів, формотворення архітектурних деталей із сухих будівельних сумішей, конструктивний спосіб формотворення меблів з гіпсокартону тощо. Перелічені художні техніки формотворення і декорування з гіпсоматеріалів виробів інтер'єрного призначення винайшли й апробували викладачі й учні навчально-практичних будівельних центрів Кнауф. Проектна технологія Кнауф-дизайну була започаткована керівником освітніх проєктів підприємства «Кнауф Гіпс Київ» Т.Є. Остапченко на практиці у НПБЦ Кнауф ще під час організації і проведення перших Всеукраїнських конкурсів.

Метою впровадження навчальної програми і посібника з Кнауф-дизайну є формування проєктно-художньої компетентності у педагогів та учнів навчально-практичних будівельних центрів Кнауф, а також ДНЗ, що здійснюють підготовку фахівців за професіями, які використовують технології Кнауф, засобами діагностичного, навчального, розвивального і практичного компонентів змісту професійної підготовки, розробленого з урахуванням інноваційної дидактичної системи STEAM-освіти.

Мета конкретизується такими завданнями навчальних видань:

1. З використанням діагностичного компонента змісту з'ясувати рівень розвитку дизайн-обдарованості учасників навчального процесу.

2. Засвоїти сукупність ключових понять з технологій художнього, технічного і ІТ-проєктування у процесі вивчення навчального змістового компонента.

3. Оволодіти особистісно ціннісними техніками художнього гіпсу в ході виконання практичних завдань розвивального компонента змісту професійної підготовки з Кнауф-дизайну.

4. Застосовувати проєктно-художню компетентність для колективного та індивідуального формотворення і декорування виробів інтер'єрного призначення з матеріалів Кнауф з урахуванням особливостей етнодизайну з художнього гіпсу в історико-етнографічних регіонах України.

За науковими прогнозами зарубіжних дослідників (D. Autor, «The Changing Task Composition of the US Labor Market: An Update») на світовому ринку товарів та послуг пріоритетності набули нестандартні міжособистісні професії консалтингу і, зокрема, професія дизайн-менеджера — фахового консультанта з проєктних технологій: художнього проєктування, інженерного проєктування, ІТ-проєктування. Інформація про ці технології подається у тематичних блоках посібника «Кнауф-дизайн». Синтез дизайн-освіти з науковою і техніко-технологічною освітою ми вбачаємо у STEAM-освіті: S – science (природничі науки), T – technology (технології), E – engineering (інжиніринг), A – art (мистецькі дисципліни), M – mathematics (математика).

STEAM-освіта – це інноваційна дидактична система, що стимулює учнів до оволодіння проєктними компетентностями з техніко-технологічного, наукового і мистецького інтелектуальних змістів професійної підготовки. Досвід впровадження дидактичної системи

STEAM-освіти уже напрацьовується у закордонних закладах технічної освіти. Так, до інжинірингу віднесено унікальну технологічну програму «Integrated Design, Engineering and Art (IDEA)» (інтегрований дизайн, інжиніринг та мистецтво (IDEA)).

Становлення інноваційної дидактичної системи STEAM-освіти в Україні уже започатковано поняттям «дизайн-освіта». Так, Державним стандартом загальноосвітньої середньої школи передбачено вивчення навчального предмета «Дизайн і технології» для учнів 1-4 класів. Розділи з дизайну й етнодизайну включено у нові програми з трудового навчання (обслуговуючої праці для дівчат і технічної праці для хлопців) у 5–9 класах. Це елементи базової дизайн-освіти. З відповідним грифом МОН України видано програми і підручники (поліграфічні й електронні) з профільної дизайн-освіти для учнів старшої школи. Програму спеціалізації «Основи дизайну» для профільного навчання учнів у 10 і 11 класах розміщено на сайті МОН України.

Принципу наступності і неперервності української професійної дизайн-освіти буде дотримано за умови впровадження програми і посібника «Кнауф-дизайн» у навчально-практичні будівельні центри Кнауф. Програмовим і навчальним забезпеченням вивчення технік художнього гіпсу як проєктно-творчої складової змісту професійної підготовки досягається повноцінне формування фахової компетентності у майбутніх кваліфікованих робітників будівельних професій.

Особливо необхідне навчально-методичне забезпечення професійної (професійно-технічної) дизайн-освіти у процесі фахової підготовки таких кваліфікованих робітників будівельної галузі: опоряджувальників будівельних, монтажників гіпсокартонних конструкцій. З огляду на інноваційність будівельних технологій, декоративні властивості матеріалів на гіпсовій основі фірми Кнауф і їхнє широке впровадження підприємством «Кнауф Гіпс Київ» у 18-ти навчально-практичних будівельних центрах України, що функціонують на базі регіональних закладів професійної (професійно-технічної) освіти, у майбутніх фахівців будівельної галузі з'явилася реальна можливість для набуття, окрім фахової, ще й проєктно-художньої компетентності у процесі професійної підготовки за змістом Кнауф-дизайну.

Для ефективного впровадження проєктної технології Кнауф-дизайну, нових технік художнього гіпсу у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників, післядипломну освіту майстрів виробничого навчання і педагогів професійного навчання необхідний науково-педагогічний супровід.

Технологічні і проєктні завдання Кнауф-дизайну такі:

1. Забезпечити науково-педагогічний супровід впровадження нових самобутніх ручних технік художнього гіпсу в навчально-практичних будівельних центрах Кнауф і сучасної технології художнього перфорування гіпсокартонних листів з використанням спеціальних фрезерних верстатів.

2. Здійснювати післядипломну дизайн-освіту (освіту з проектних технологій) майстрів виробничого навчання і педагогів професійного навчання на засадах інноваційної дидактики STEAM-освіти.

3. Організовувати і супроводжувати розроблення студентами і науково-педагогічними працівниками Університету інноваційних дипломних проєктів з Кнауф-дизайну інтер'єрів та екстер'єрів, у яких втілюватимуться концептуальні ідеї з етнодизайну, світлодизайну, дизайнаустики.

4. Спрямовувати нові перспективні розробки українського Кнауф-дизайну на різні всеукраїнські і міжнародні конкурси інноваційних проєктів.

5. Оприлюднювати результати наукових досліджень і проєктно-творчих досягнень з Кнауф-дизайну у відповідних фахових виданнях і засобах масової інформації як здобутки дуальної професійної (професійно-технічної) дизайн-освіти в Україні.

Список використаних джерел :

- Остапченко, Т.Є. (2016). КНАУФ і професійна освіта України: перше десятиліття (досвід, реалії, перспективи). Київ: ТОВ «Видавнича майстерня 2009».
- Тименко, В.П., Вдовченко, В.В., Сімонік, А.С., Божко, Т.О., & Шведова, Ю.Б. (2010) Основи дизайну: підручник для 10 кл. загальноосв. навч. закл. Профільний рівень., К.: Педагогічна думка.
- Тименко, В.П., & Сімонік, А.С. (2011). Основи дизайну. 10 клас: мультимедійний підручник. К.: ТМ «Розумники».
- Тименко, В.П., & Сімонік, А.С. (2012). Основи дизайну. 11 клас: мультимедійний підручник. К.: ТМ «Розумники».
- Ципріянович, І.В., Старченко, О.Ю., Гулін, Д.В., Клименко, С.В., & Остапченко, Т. Є. (2017). Комплектні системи сухого будівництва за технологією КНАУФ АКВАПАНЕЛЬ: посібник для навчальних закладів будівельного профілю. К.: ТОВ «Видавнича майстерня 2009».